

Betreft: Visie van de seniorencoalitie ten behoeve van hoofdlijnen debat

Geachte leden van de vaste commissie voor VWS,

Ouderen vormen een onmisbare schakel in de samenleving. Ze leveren een grote bijdrage als vrijwilliger, mantelzorg en kinderopvang. Ook werken veel ouderen nog langer door na hun pensioengerechtigde leeftijd. Het is dan ook in ons aller belang dat we met elkaar investeren om te zorgen dat mensen goed en vitaal ouder kunnen worden en zo actief en betrokken kunnen blijven.

Waardig, vitaal en gezond ouder worden met passende zorg en ondersteuning, in een woning of andere woonvorm die bij je past en in een omgeving die kan voorzien in de ondersteuning die je nodig hebt. De seniorencoalitie, bestaande uit KBO-PCOB, ANBO, de Koepel Gepensioneerden en NOOM, deelt deze ambitie. Maar het vraagt wel een ambitieuze integrale agenda voor de toekomst. En daar denken we graag in mee!

De vergrijzing in Nederland kan geen verrassing zijn; al jaren geven de demografische cijfers aan dat het aantal senioren zal stijgen. Toch merken wij dat er elke keer bijna verbazing doorklinkt in de beleidsvoornemens en het urgentiebesef nog steeds ontbreekt. Het is daarom tijd om tot een lange termijn visie te komen waarbij integraal en domein overstijgend wordt nagedacht wat senioren nodig hebben! Het moet nu echt in alle bestuurlijke lagen doordringen dat het nu echt tijd van handelen is. We weten wat nodig is, dus nu gaan doen wat ons betreft. Ouderenzorg gaat niet alleen over de medische zorg aan mensen die een bepaalde leeftijd hebben bereikt. Het gaat misschien nog wel meer over vitaal ouder worden en alles wat daarbij komt kijken. Het gaat om welzijn. En dat in een tijd van krapte op de arbeidsmarkt.

Hierbij moet aandacht zijn voor:

- Minder loketten en meer zorg in de wijk
Het gaat om beter en slimmer samenwerken rondom de (kwetsbare) oudere, zodat men op een voor hem prettige manier langer thuis kan blijven wonen met een toenemende ondersteunings- en zorgvraag. De wijkteams kunnen hierbij vroegtijdig signaleren en anticiperen. Maar dat vraagt wel om goed georganiseerde wijkteams die lokaal met de huisarts kunnen escaleren als dat nodig is. Ondanks de beperkte inzet van personeel. Dat vraagt om sterke lokale domein overstijgende netwerken die welzijn, zorg en wonen multi-interdisciplinair aanpakken.
- Inzet op digitale technologie
Tijdens de coronacrisis is er veel ervaring opgedaan met de inzet van nieuwe digitale technologieën. Hierbij hebben we kansen gezien maar ook de drempels. Gezien de oplopende kosten van de gezondheidszorg, het capaciteitsprobleem en de noodzaak tot een goede afstemming is digitalisering in onze ogen een van de grote prioriteiten voor de komende jaren. Dat vraagt om regie en aansturing. Samen met de senioren zelf.
- Aandacht voor preventie voor ouderen
De aandacht in het regeerakkoord ligt nu vooral bij de jongeren als het gaat om preventie. Er wordt weliswaar ingezet op valpreventie, maar ook leefstijlpreventie kan van grote waarde zijn voor ouderen. Zet dus in op een intergenerationele preventie waarbij jong en oud zich kunnen verbinden om een gezonder Nederland preventief dichterbij te krijgen.

- Meer aandacht voor groepen senioren met een lage sociaaleconomische status (SES)
Ondanks onze welvaart zijn er nog steeds groepen die door beperkte middelen (klein sociaal netwerk, weinig geld, lage opleiding; wonen in achterstandswijken of lage SES wijken en/of sociale huurwoningen; slechte fysieke conditie) onvoldoende bereikt worden en te weinig of geen gebruik maken van de geboden mogelijkheden. En omdat ze dit niet kunnen, doen ze juist een extra beroep op de gezondheidszorg via de kanalen die wel bekend zijn: huisarts en spoedeisende hulp. Het is belangrijk dat de loketfunctie vereenvoudigd wordt, de ondersteuning versterkt en vooral dat de juiste informatie en handelingsperspectieven naar mensen toe komen in plaats van dat mensen zelf op zoek moeten gaan naar informatie en daarin verdrinken.
- Meer passende seniorenwoonvormen in leefbare wijken
Langer thuis wonen vraagt om een impuls op de woningmarkt. Goed ouder worden begint bij goed wonen in leefbare wijken die uitdagen tot bewegen en tot ontmoeten. Sociaal netwerk en identiteit zijn belangrijk. Wijken die voorzien in de noodzakelijke voorzieningen. Dit voorkomt onnodig beroep op de zorg. We moeten preventief aan de voorkant investeren in wonen, welzijn en wijken om te voorkomen dat het beroep op zorg onnodig groot wordt.
- Niet praten over senioren maar met senioren
We vragen aan senioren om zich voor te bereiden op het ouder worden. Maar dat vraagt ook om het investeren in de regierol van senioren. Zij moeten kunnen meedenken vanuit eigen regie wat nodig is. Dat vraagt om een paradigmashift.

Ouderen zijn van onschatbare waarde voor onze samenleving. Zeggenschap en medezeggenschap horen daarbij. Het is dan ook belangrijk dat dit kabinet echt gaat inzetten op een integraal ouderenbeleid. Niet vanuit zorg, maar vanuit wonen, welzijn en wijken samen. De rapporten en verkenningen liggen er, evenals een gezamenlijk [manifest](#) van ANBO, KBO-PCOB, de Koepel Gepensioneerden en NOOM. Nu is het tijd dat met de senioren woorden worden omgezet naar daden! Wij willen hierop graag meedenken.

Met vriendelijke groeten,

Anneke Sipkens
Directeur-bestuurder

Ingrid Rep
Directeur

John Kerstens
Voorzitter

Jeanny Vreeswijk-Manusiwa
Coördinator Zorg en Welzijn

